

Таблиця 3. Розрахункові дані коефіцієнтів фінансової стійкості АТ «УкрСиббанк»

Значення коефіцієнтів	Умовне позначення	2013	2014
Коефіцієнт надійності	Кн	4,3%	12,3%
Коефіцієнт «фінансового важеля»	Кфв	23,2	8,12
Коефіцієнт участі власного капіталу у формуванні активів	Кук	4,1%	10,9%
Коефіцієнт захищеності власного капіталу	Кзк	1,02	0,49
Коефіцієнт захищеності дохідних активів	Кза	0,53	0,52
Коефіцієнт мультиплікатора капіталу	Кмк	4,16	14,2

Джерело: складено автором на основі [6; 8]

Отже, майже всі основні показники мають тенденцію до поліпшення (коефіцієнт надійності, участі власного капіталу у формуванні активів, коефіцієнт мультиплікатора капіталу) або стабілізації чи незначної зміни (коефіцієнт «фінансового важеля», захищеності власного капіталу, захищеності ним дохідних активів).

Узагальнюючи вищезазначене, можна зробити висновок, що фінансова стійкість досліджуваного комерційного банку достатньо забезпечена його капіталом і останній може захищати комерційний банк від імовірних ризикованих втрат сьогодні та в близькому майбутньому. Також слід зазначити, що хоча банк і позиціонує себе як самий стійкий та надійний, потрібно приділити увагу збільшенню залучення приватних клієнтів, а також малих та середніх підприємств для підвищення мобільності та оперативності діяльності.

Проблема визначення фінансової стійкості комерційних банків України в умовах ринку є актуальною і продиктована реаліями економічного життя суспільства. Комплексне дослідження діяльності комерційного банку з використанням статистичних, економіко-математичних, облікових та інших способів обробки інформації надало змогу проаналізувати фінансову стійкість визначеного комерційного банку [3], що надає можливість проводити дослідження фінансового стану інших комерційних банків методом аналогії.

Висновки

Ураховуючи вищезазначене, необхідним є зауважити, що забезпечення фінансової стійкості комерційних банків та банківської системи в цілому потребує подальшого дослідження. Зокрема, вивчення впливу виконавчої та законодавчої влади, нормативно-правової бази регулювання фінансового секто-

ру. Необхідним є вивчення питання можливих заходів щодо відновлення довіри до банківського сектору; удосконалення системи управління ризиками і внутрішнього контролю.

Результати проведеного дослідження фінансової стійкості комерційного банку та шляхів її забезпечення дають змогу запропонувати заходи щодо вдосконалення системи управління ліквідністю; стимулювання управління проблемними кредитами; доводити необхідність розробки механізму активізації капіталізації банків, створення умов конкурентного співіснування іноземних та вітчизняних банків, забезпечення валютної стабілізації.

Список використаних джерел

1. Банки України: підсумки // Україна-бізнес. – 2014. – №30.
2. Васькович І.М. Деякі аспекти фінансової стійкості комерційного банку / І.М. Васькович // Формування ринкових відносин в Україні. – 2014. – №2(33). – С. 40–43.
3. Дзюблюк О. Управління ліквідністю комерційного банку // Вісник НБУ. – 2014. – №9. – С. 39–43.
4. Ключко Л.А. Регулювання фінансової стійкості комерційних банків на основі прогнозування тенденцій динаміки основних показників їх діяльності // Вісник Національного банку України. – 2014. – №5. – С. 55–56. – 0,2 д.а.
5. Сайт Національного банку України: [Електрон. ресурс] – www.bank.gov.ua
6. Сайт фінансових новин: www.minfin.com.ua
7. Сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського: [Електрон. ресурс] – www.nbuv.gov.ua
8. Сайт АТ «УкрСиббанк»: [Електрон. ресурс] – www.ukrsibbank.com
9. Сайт Державної служби статистики України: [Електрон. ресурс] – www.ukrstat.gov.ua

УДК 657.37:338.515(477)(045)

З.В. МОКРИНСЬКА,
к.е.н., доцент кафедри фінансів, обліку і аудиту, Національний авіаційний університет,
Л.М. АРЕНДАР,
студент, Національний авіаційний університет

Проблеми креативного обліку

Стаття присвячена основним проблемам креативного обліку. Розкрито причини виникнення креативного обліку, його види та форми, а також визначено заходи щодо уникнення та виявлення креативного обліку.

Ключові слова: шахрайство, креативний облік, маніпулювання звітністю, прибуток, фінансові результати, бухгалтерський облік.

С.В. МОКРИНСКАЯ,
к.э.н., доцент кафедры финансов, учета и аудита, Национальный авиационный университет,
Л.Н. АРЕНДАР,
студент, Национальный авиационный университет

Проблемы креативного учета

Статья посвящена основным проблемам креативного учета. Раскрыты причины возникновения креативного учета, его виды и формы, а также определены меры по предотвращению и выявлению креативного учета.

Ключевые слова: *мошенничество, креативный учет, манипулирование отчетностью, прибыль, финансовые результаты, бухгалтерский учет.*

Z.V. MOKRYNSKA,
PhD, Docent of Department of Finance, Accounting and Auditing, National Aviation University,
L. N. ARENDAR,
student, National Aviation University

Problem creative accounting

The article is devoted to the basic problems of creative accounting. Reveals the causes of creative accounting, its types and forms, and also the measures and avoid detection creative accounting.

Keywords: *fraud, creative accounting, accounts manipulation, profit, financial performance, accountancy.*

Постановка проблеми. Сьогодні креативний облік на- зивають глобальною хворобою підприємств. Тому протя- гом останніх років багато країн запроваджували ряд захо- дів, щоб звести до мінімуму випадки практики креативного бухгалтерського обліку шляхом впровадження більш жор- стких правил ведення обліку та складання фінансової звіт- ності, таким чином, надаючи змогу користувачам фінан- сової інформації отримати достовірні дані, необхідні для прийняття обґрунтованих економічних рішень. Водночас у нашій країні проблеми креативного обліку розпочали дослі- джувати недавно. Тому ряд проблем є недостатньо розкри- тими у науковій літературі.

Аналіз досліджень та публікацій з проблеми. Протя- гом останніх десятиліть питанням креативного обліку приді- лялася увага вітчизняними та зарубіжними вченими. Креа- тивний облік у своїх працях досліджували такі зарубіжні вчені: Й. Гріффітс [1], Ч. Мулфорт, Е. Коміскей [2] та ін. Доцільно також відзначити наукові праці вітчизняних вчених, зокрема І. Чалий виділяв декілька підходів до класифікації креатив- ного обліку [3], О.А. Заббарова досліджувала взаємозв'язок балансової політики та креативного обліку [4], С.Ф. Легенчук розглядав можливості існування креативного обліку в націо- нальній системі бухгалтерського обліку [5].

Метою статті є з'ясування сутності проблем креативного обліку, дослідження передумов, наслідків та шляхів запобі- гання практиці креативного обліку.

Виклад основного матеріалу. В періоди економічної нестабільності прояви шахрайств у фінансовій сфері стають дуже популярними. Адже не найкращі результати діяльнос- ті підприємства можна «прикрасити», «згладити» тощо, за- стосовуючи методи креативного обліку. Рівень шахрайства завжди зростає по мірі уповільнення темпів економічно- го зростання. Падіння доходів людей спонукає до здійснен- ня неетичних дій відносно підприємства. Тому уповільнення ділової активності завжди характеризується збільшенням загального рівня шахрайства. Найчастіше людей штовха- ють на вчинення злочину важкі життєві обставини, напри- клад хвороба родича або неможливість виплатити креди- тів банкам тощо. Проте навіть знаючи причини виникнення шахрайств, неможливо достовірно спрогнозувати їх можли- ву кількість. Окрім того, далеко не всі схеми фінансових ша- храйств можна викрити. І навіть серед тих, які будуть вияв- лені, велика кількість випадків ніколи не буде оприлюднена для громадськості, щоб не зашкодити репутації підприє- мства. Єдине, що можна достовірно стверджувати, – в сучас- них економічних умовах нашої країни рівень фінансових ма- хінацій продовжуватиме зростати.

Аудиторські компанії «великої четвірки» періодично аналі- зують і досліджують фінансові шахрайства, тому наведемо результати одного з таких досліджень [6]:

- приблизно половина шахрайств відбувається на рівні топ-менеджменту;
- розкриття злочинів стало займати більше часу: при- близно три роки. Найповільніше шахрайства розкриваються в Азії – 10 років і більше;
- приблизно кожне сьоме шахрайство розкривається зо- всім випадково (13%);
- кожен десятий злочин розкривається завдяки інформа- ції від співробітників компанії за винагороду;
- 14% шахрайств було розкрито за допомогою анонімних інформаторів;
- 8% злочинів було розкрито після надходження скарг від клієнтів і постачальників;
- 6% становили випадки, коли порушення були виявлені в результаті запитів з боку контролюючих органів, банків, по- даткових органів, конкурентів або інвесторів.

Виявити шахрая не так-то просто. В більшості випадків це виявляється людина, яку складно запідозрити в неправо- мірних діях. Звісно, у кожного шахрайства свій почерк і своє обличчя, проте аудиторська компанія PwC на основі сво- їх досліджень визначила портрет типового шахрая. Отже, на думку PwC, типовий шахрай [7, с. 6]:

- чоловік (81%);
- з вищою освітою (65%);
- віком від 31 до 40 років (50%);
- керівник вищої ланки (31%) або середньої (42%);
- працює в компанії 3–5 років (39%).

Фінансове шахрайство не минає безслідно для підприєм- ства. Зокрема, виділяють фінансові та нефінансові наслідки шахрайства. Наведемо їх далі на рис. 1.

Сучасний розвиток суспільства дозволяє розвиватися і шахраям у різних сферах. Однією з таких сфер є бухгал- терський облік. Саме в бухгалтерії є безліч можливостей для креативності, адже шахрайство може бути здійснено і в межах законів та стандартів.

Поняття креативності (англ. create – творити, створюва- ти) було введено представником англо-американської бух- галтерської школи, коли розроблявся взаємозв'язок теорії бухгалтерського обліку та агентської теорії. Термін «креатив- ний облік» ввів британський журналіст і економічний аналітик Й. Гріффітс. У 1986 році він написав і опублікував досліджен- ня, яке так і назвав: Creative Accounting. У своєму досліджен- ні він абсолютно підкреслює, що в основі діяльності будь-якої компанії лежить отримання прибутку, що будь-яка публічна

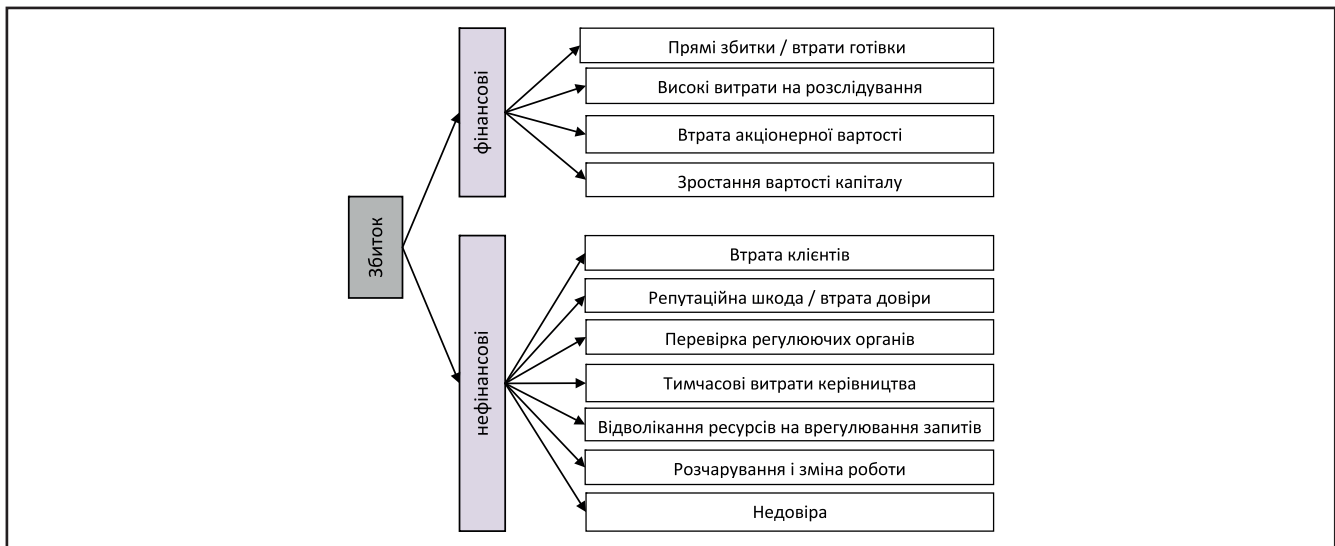

Рисунок 1. Вплив шахрайства на бізнес [6, с. 8]

звітність ґрунтується на реєстрах, які були злегка підправлені або повністю виправлені, і що «цифри, які двічі на рік надаються інвесторам, змінені всі до єдиної, щоб захистити винуватця. Це найбільша уловка, починаючи з троянського коня... Фактично такий обман не позбавлений бездоганності, адже він повністю законний. Це – креативний облік» [1].

Враховуючи, що креативний облік з'явився у другій половині XX століття і став розвиватися особливо активно із середини 80-х років, можна виділити три основні причини його виникнення [4]:

- першою причиною є відділення управління суб'єктом від його фінансування. Розвиток корпоративної форми власності на певному етапі зумовив необхідність відділення функцій управління активами від функцій володіння ними. Укрупнення комерційних підприємств шляхом об'єднання фінансових ресурсів економічних суб'єктів призвело до того, що індивідуальне відстеження ефективності управління окремим капіталом стало економічно недоцільним внаслідок зростання витрат, пов'язаних із прийняттям управлінських рішень. В результаті стала економічно виправданою передача функцій оперативного управління капіталом (активами компанії) найманим топ-менеджерам. У цих умовах облік і звітність перебувають під контролем топ-менеджменту компанії. Тому, звітуючи про результати своєї роботи перед власниками компанії шляхом подання звітності, наймані топ-менеджери прагнуть по можливості завуалювати негативні і «випнути» позитивні сторони майнового та фінансового становища керованої ними компанії;

- друга причина криється у принциповій неможливості абсолютного суворого регулювання обліку. Немає сумніву в тому, що однозначне трактування майнового і фінансового становища компанії припустима тільки за умови однозначного регламентування оцінок і методів відображення всіх господарських операцій в обліку. Таке однозначне трактування в принципі неможливо. Завжди залишається свобода вибору в трактуванні суті операції і застосовуваних оцінок і методів обліку;

- третя причина, як це не парадоксально, пов'язана з переходом на МСФЗ (Міжнародні стандарти фінансової звітності). З початку 1960-х років за пропозицією Організації Об'єднаних Націй (ООН) почався процес створення міжнародних стандар-

тів. Спочатку цей процес супроводжувався формуванням національних бухгалтерських стандартів. У період з 1970 по 1975 рік практично в усіх країнах з англосаксонською моделлю обліку були розроблені і впроваджені свої національні стандарти бухгалтерського обліку. В умовах жорсткого регулювання бухгалтерського обліку знижується можливість вільного вуалювання балансу, що сподвигло бухгалтерів «на творчість». А перехід на міжнародні стандарти, що передбачають деяку свободу дій бухгалтерів у вирішенні певних завдань, взагалі сприяв і сприяє розвитку бухгалтерського творчості. Саме тоді сформувався творчий (креативний) облік в його сучасному розумінні, тобто як інжиніринг економічної інформації, узгоджений із загальноприйнятими бухгалтерськими принципами. Сьогодні творчий підхід бухгалтера являє собою вибір найбільш зручних для конкретного бізнесу положень з ведення бухобліку і закріплення обраної стратегії в обліковій політиці компанії.

Креативний облік являє собою вибір з можливих альтернатив, які пропонує законодавство держави, для забезпечення можливості формування звітності з урахуванням інтересів управлінського персоналу компанії.

Не завжди підприємство може показати той фінансовий результат, який хотіли б бачити власники та інвестори. Тому в таких випадках досить часто застосовують креативний облік – граючись значеннями фінансових показників з метою показати кращі показники фінансової звітності. Однак з благих нібито намірів показати світле майбутнє підприємства з практикою творчості, що дозволить підвищити перспективи підприємства, виникають значно більші проблеми. Серед методів обліку, що застосовуються, можуть з метою гри цифрами мають є різні назви, тому наведемо основні їх терміни у таблиці. Таким чином, незважаючи на різні терміни, кінцева мета для них одна – надати користувачам фінансової звітності бажані для них результати діяльності підприємства.

До найбільш поширених прийомів креативного обліку відносять [4]:

- списання витрат не на ті рахунки обліку, які визначені законодавством;

- операції з продажу одного і того самого товару між компаніями за змовою з метою збільшення обсягу продажів;

Основні терміни, які застосовуються для гри фінансовими показниками [2, с. 3]

№	Термін	Визначення
1	Агресивний облік (aggressive accounting)	Дійовий, умисний вибір і застосування принципів бухгалтерського обліку, з метою досягнення бажаних результатів, як правило, досягнення високого прибутку, у відповідності до вимог GAAP чи ні
2	Спотворення звітності (Earnings management)	Інтенсивне маніпулювання доходом відповідно до бажаної мети, яка може бути встановлена керівництвом, прогноз, зроблений аналітиками, або величини, яка передбачає згладження більш стійкого потоку прибутку
3	Згладження прибутку (Income Smoothing)	Форма управління доходами призначена для згладження максимальних значень і спадів з нормальної послідовності доходів, у тому числі методів щодо зниження прибутку шляхом формування «резервів» в успішні роки для використання під час несприятливих років
4	Фальсифікована фінансова звітність (Fraudulent financial reporting)	Розкриття у фінансовій звітності умисне спотворених або помилкових значень з метою обману користувачів фінансової звітності, визначаються як шахрайські дії з порушенням адміністративного, цивільного чи кримінального законодавства
5	Практика креативного обліку (Creative accounting practices)	Будь-які методи, які використовуються для грати з фінансовими показниками, в тому числі агресивного вибору та застосування принципів бухгалтерського обліку, шахрайської фінансової звітності, а також будь-які дії з управління доходами або згладжування прибутку

– бартерні операції з обміну послуг на акції, програмне забезпечення або інші технології, які проводяться не за ринковими, а за договірними цінами і призводять до перекручених доходів і прибутків даної компанії;

– позабалансове фінансування, джерела якого не відображені в балансі, штучно покращує структуру капіталу, що, своєю чергою, дозволяє залучати додаткове фінансування за нижчими цінами.

Цілі викривлення інформації передбачають вибір прийомів та способів здійснення порушень процедур, а також визначають вид креативного підходу до відображення інформації в бухгалтерському обліку. І. Чалий [3, с. 334–339] виділяє декілька підходів до класифікації креативного обліку (рис. 2).

В українській обліковій практиці серед видів «креативного обліку», що застосовується суб'єктами господарювання, значного поширення набув так званий голлівудський облік, який характерний для більшості підприємств, які застосовують креативний підхід до обліку шляхом маніпулювання розміром витрат в бік їх завищення для зменшення бази оподаткування податком на прибуток.

У розвинених країнах Європи і США проблему бухгалтерських маніпуляцій вирішують шляхом підвищення рівня професійної етики бухгалтерів і аудиторів. Активізація робіт над створенням кодексу бухгалтерської етики, першою чергою в США, знаменує собою спробу викоринити подібні зловживання силами самої облікової спільноти. Великий оптимізм у бухгалтерських асоціацій викликає досвід Нової Зеландії, де система бухгалтерських стандартів та законодавче регулювання обліку в сукупності з діяльністю саморегулюючих організацій гранично знизили можливість для використання технологій

творчого обліку. Протягом останнього десятиріччя креативний облік розглядається виключно в контексті дотримання бухгалтером професійної етики. Креативний облік доцільно розглядати з двох позицій: з одного боку, позитивна сторона включає формування та застосування облікової політики в межах чинного законодавства; з іншого – креативний облік набуває негативного значення з моменту використання його з метою навмисного викривлення інформації про результати діяльності та фінансовий стан підприємства шляхом вуалювання та фальсифікації звітності. Саме тому креативний облік є справжнім випробуванням для бухгалтерської професії. Дана проблема є міжнародною, причому для англо-американської облікової моделі характерним є питання формування облікової політики, в той час як маніпуляції господарськими операціями властиві континентальній моделі обліку [5].

У міжнародній обліковій практиці застосування креативного підходу до бухгалтерського обліку оцінюється неоднозначно і частіше за все негативно внаслідок того, що при цьому наявна вірогідність спотворення фінансових результатів компаній і введення в оману користувачів фінансової звітності.

Проте за умов достатнього економіко-правового обґрунтування обрання облікових методик і підходів до ідентифікації господарських операцій креативний облік набуває об'єктивних позитивних характеристик.

Креативний облік можна визначити як формальне застосування або цілеспрямований вибір методів і принципів бухгалтерського обліку для забезпечення необхідних показників фінансової звітності, які відповідають цілям окремих осіб, але вводять в оману широке коло користувачів фінансової звітності.

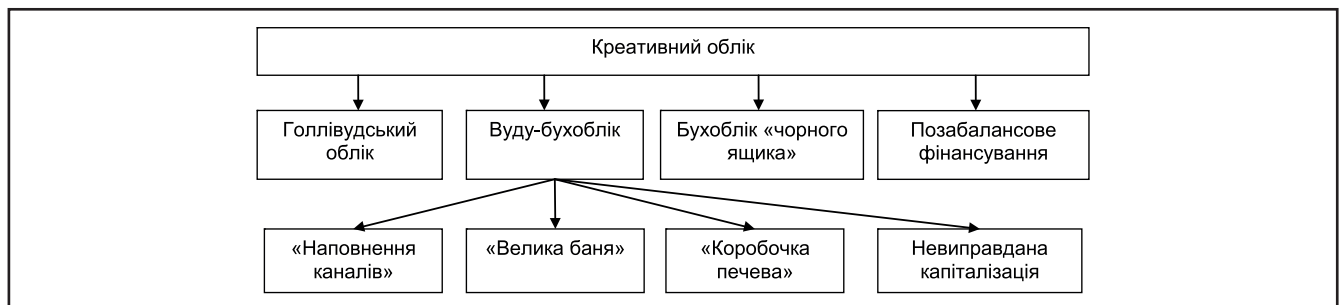

Рисунок 2. Види креативного обліку за І. Чалим

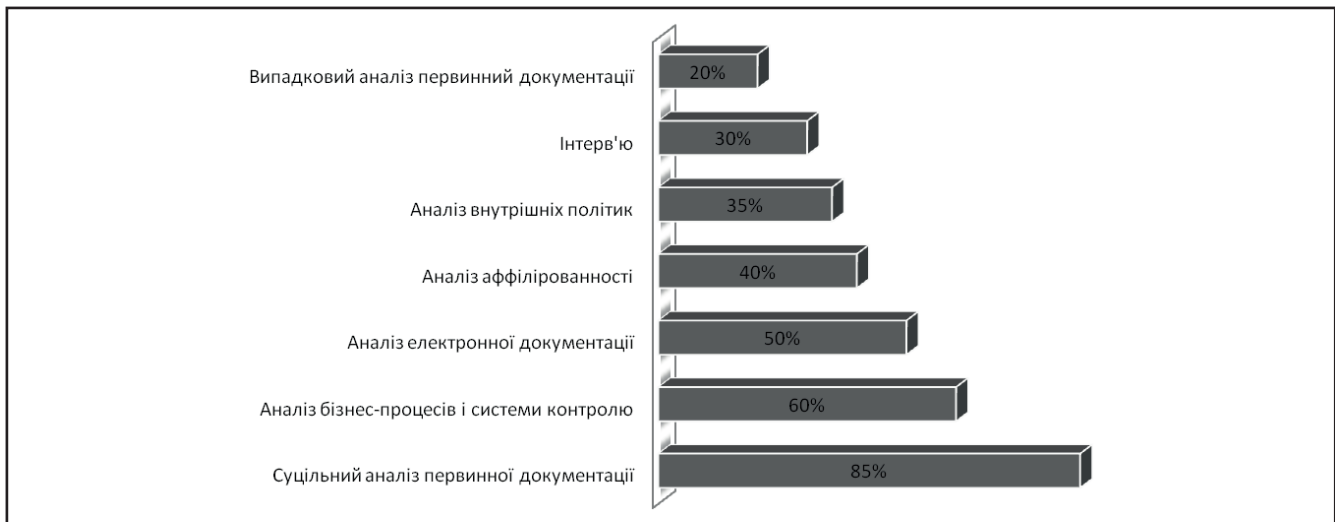

Рисунок 3. Ефективність пошуку шахрайства [9]

Облікові оцінки застосовують переважно для максимізації, мінімізації або вирівнювання прибутку шляхом відповідного розподілу і перерозподілу витрат між звітними періодами.

Міжнародна федерація бухгалтерів оприлюднила своє дослідження «Відновлення довіри суспільства до фінансової звітності: міжнародна перспектива» [8], в якому надано рекомендації щодо скорочення можливості креативного обліку. В цьому документі зазначається, що всі учасники процесів обліку та звітності несуть відповідальність, і лише позитивне ставлення до етики у бізнесі дозволить подолати креативний облік. Ці рекомендації мають дещо загальний характер та сконцентровані на ставленні до етики.

Отже, готовність бухгалтерів діяти етично для запобігання креативному обліку залишається відкритим питанням. Оскільки норми етичної поведінки є дуже важливими для професійних бухгалтерів, викладання етики доречно виділити в окремий предмет. Цікавим є досвід західних університетів, які започаткували спеціальний курс «Захист від креативного обліку», в якому розглядають методи виявлення випадків маніпулювання показниками звітності та запобігання ним. Не слід також забувати про необхідність навчання користувачів фінансової звітності, які мають розуміти методи подання інформації у фінансовій звітності та сутність її показників.

Нарешті, слід пам'ятати, що навіть при абсолютно достовірних показниках фінансових звітів вони не завжди відображають реальний стан справ підприємства. Креативний облік дозволяє підприємству використовувати недоліки законодавства для відображення кращого фінансового становища та необхідного результату діяльності підприємства. У багатьох випадках при застосуванні практики креативного обліку підприємство не порушує закон, проте порушуються етичні принципи. Звісно, креативний облік може призвести до ряду перевірок, і в разі виявлення шахрайства, до ліквідації підприємства. Деякі прояви креативного обліку здійснюються бухгалтерами помилково.

Чи можливо запобігти креативному обліку? На думку авторів, це можливо. І значно простіше, ніж виявити його. Отже, нагадаємо, що застосування креативного обліку досить часто здійснюється в межах законів та стандартів. Тому передовсім варто дати відповідь на запитання: чи застосовується єдина система обліку на підприємстві? Наскільки час-

то змінюються елементи облікової політики? Тобто варто періодично здійснювати аналіз наявної облікової політики та її змін. Саме необґрунтована зміна оцінок чи моделей обліку може бути індикатором застосування креативного обліку. Далі доцільно пам'ятати, що креативний облік – передовсім етична проблема, тобто досить часто спрацьовує так званий людський фактор. Щоб його виявити, деякі підприємства перевіряють своїх співробітників за допомогою психологічних тестів. Важливу роль у профілактиці креативного обліку відіграє наявність жорсткого внутрішнього контролю чи служби внутрішнього аудиту. Таким чином, наявність регулярних звітів відділу внутрішнього аудиту дозволяє сформувати протипагу креативному обліку – надати достовірну інформацію щодо реального фінансового стану підприємства.

Зменшення випадків застосування креативного обліку на загальнодержавному рівні можливо шляхом здійснення ряду заходів, зокрема зменшення альтернативних варіантів бухгалтерського обліку, підвищення вимог до аудиторських компаній та їх діяльності, запровадження обов'язкової фінансової ревізії з метою виявлення шахрайств, запровадження жорсткої відповідальності для бухгалтерів за практику креативного обліку.

Ефективність в пошуку корпоративного шахрайства чи прикладів застосування креативного обліку може бути досягнута через унікальну для кожного об'єкта перевірки комбінацію методів перевірки та їх периметра. У той же час процес протидії шахрайству повинен бути економічно доцільним. Проте витрати на проведення даних заходів зростають відповідно до ефективності проведених заходів (рис. 3).

Неадекватність існуючої системи бухгалтерського обліку і фінансової звітності, яка не задовольняє сучасні потреби українського суспільства, зумовлює особливу актуальність пошуку нової видів обліку, в тому числі і креативного.

Висновки

Креативний облік – одна з найбільших проблем сучасності. Креативний облік можна визначити як методи бухгалтерського обліку, що не вважаються незаконними, але можуть бути дещо незвичними та інноваційними. На сьогодні в Україні існують всі необхідні умови для широкого застосування методів креативного обліку з метою формування фі-

нансової звітності з урахуванням інтересів управлінського персоналу. Дієвим методом захисту від маніпулювання даними фінансової звітності має стати реформування українського законодавства. Доцільно також введення в навчальний процес дисципліни «Професійна етика». Проте варто пам'ятати, що підвищення рівня освіченості серед професійних бухгалтерів в Україні може привести не до зменшення використання методів креативного обліку, а навпаки, до їх повсякчасного застосування. Адже практика застосування креативного обліку – це передовсім етична проблема людини і суспільства в цілому. Що дозволяє обґрунтувати необхідність подальших досліджень креативного обліку.

Список використаних джерел

1. Griffiths I. Creative Accounting. London: Sidgwick & Jackson, 1986. – 190 p.
2. Mulford Charles W., Comiskey Eugene E. Financial Numbers Game. Detecting Creative Accounting Practices. John Wiley & Sons, Inc. New York, 2002. 395 p.
3. БухХХОблік для дорослих. МСФЗ–трансформація. Управління прибутком. Податки. – Х.: Фактор, 2011. – 400 с.

4. Заббарова О.А. Креативный учет и балансовая [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.elitarium.ru/2010/O1/22/kreativnyjj_uchet_balansovaja_politika.html

5. Легенчук С.Ф. Креативний облік в національній системі бухгалтерського обліку // Міжнародний збірник наукових праць. – 2009. – №2 (14). – С. 88–101.

6. Тамане Г., Тарасевич В. Мошенничество: определения, портрет типичного мошенника, как бороться с последствиями [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.kpmg.com/BY/ru/IssuesAndInsights/ArticlesPublications/Press%20Releases/Documents/Forensic%20engagement_BY%20presentation%2013%2006%202013_Final.pdf

7. Писемский А. Практика использования аналитических инструментов для выявления мошенничества [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://antifraudrussia.ru/assets/files/Prez/Pisemski.pdf>

8. Rebuilding public confidence in Financial Reporting: an international perspective [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ifac.org/Credibility>

9. Иевенко С. Выявление корпоративного мошенничества: стратегия игры на опережение [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://dialogmanag.com/d/765885/d/kpmg.pdf>

Т.К. КВАША,

зав. відділенням прогнозно–аналітичного забезпечення інноваційної діяльності,

Український інститут науково–технічної та економічної інформації (УкрІНТЕІ) Міністерства освіти і науки України

Оцінювання зеленого вектору розвитку сільського господарства

Стаття присвячена результатам науково–дослідної роботи щодо оцінювання прогресу на «зеленому» шляху розвитку для сільського господарства як одного з десяти ключових секторів, що визначають основні тенденції переходу до «зеленої» економіки, включаючи зменшення екологічних ризиків і дефіциту ресурсів. На основі пропозицій ОЕСР оцінено позиції України за основними індикаторами «зеленого» сільськогосподарського зростання серед країн ОЕСР, визначені основні її проблеми, надані першочергові рекомендації щодо переходу України на «зелену» модель розвитку.

Ключові слова: зелена економіка, індикатори прогресу для сільського господарства, землекористування, ефективність сільськогосподарського виробництва.

Т.К. КВАША,

зав. отделением прогнозно–аналитического обеспечения инновационной деятельности, Украинский институт научно–технической и экономической информации (УкрІНТЕІ) Министерства образования и науки Украины

Оценивание зеленого вектора развития сельского хозяйства

Статья посвящена результатам научно–исследовательской работы относительно оценивания прогресса на «зеленом» пути развития для сельского хозяйства как одного из десяти ключевых секторов, которые определяют основные тенденции перехода к «зеленой» экономике, включая уменьшение экологических рисков и дефицита ресурсов. Основываясь на предложениях ОЭСР, оценены позиции Украины по основным индикаторам «зеленого» сельскохозяйственного развития среди стран ОЭСР, определены ее основные проблемы, даны первоочередные рекомендации относительно перехода Украины на «зеленый» путь развития.

Ключевые слова: зеленая экономика, индикаторы прогресса для сельского хозяйства, землепользование, эффективность сельскохозяйственного производства.

Т.К. KVASHA,

The Head of Department of forecasting and analytical support of innovation Ukrainian institute for scientific–technical and economic information (UKRINTEI) of Ministry for education and science of Ukrainian

The estimation of vector green agricultural development

The article is devoted to the results of research on measuring progress on «green» way of development for agriculture as one of the 10 key sectors that determines the basic trend of the transition to «green» economy, including the reducing of environmental risks and lack of resources. Based on the OECD proposals, there was estimated the position of Ukraine by major indicators of «green» agricultural growth among OECD countries, there were identified the basic problems and made recommendations for Ukraine's transition to «green» development model.

Keywords: green economy, indicators of progress for agriculture, land use, agricultural efficiency.